

Little Voices Pequeñas Voces Bronnenblad

.....

Regie: Jairo Eduardo Carrillo
Jaar: 2010
Duur: 77 minuten
Website: www.pequeñasvoces.com

Inhoud

-
- 1 Colombia: algemene gegevens
 - 2 Conflict in Colombia
 - 2.1 Strijdende partijen
 - 2.2 Vredesproces
 - 2.3 Betrokkenheid kinderen in het conflict
 - 2.4 Mensenrechtensituatie
 - 2.5 Ontheemding
 3. Bronnen
 4. Kinderrechten
Amnesty International en Movies that Matter
-

1. Colombia: algemene gegevens

Regeringsvorm:	Republiek
President:	Juan Manuel Santos (sinds 2010)
Hoofdstad:	Bogota
Aantal inwoners:	44 miljoen
Religie:	90% van de bevolking is rooms-katholiek
Levensverwachting:	72 jaar
Officiële landtaal:	Spaans
Inwoners:	Inheemse afkomst 5%, Europese afkomst 20%, Afrikaanse afkomst 10%, Gemengde afkomst 65%
Armoede:	47% van de Colombianen leeft onder de armoedegrens
Inkomensverdeling:	Colombia staat negende op de wereldranglijst als het gaat om een ongelijke inkomensverdeling

2. Conflict in Colombia

In Colombia is er al ruim 50 jaar een gewapend binnenlands conflict. Guerrillagroeperingen, paramilitairen en veiligheidstroepen schenden mensenrechten door moord, verdwijningen, seksueel geweld en dwingen mensen mee te vechten. In de afgelopen 20 jaar zijn in Colombia minstens 70.000 mensen vermoord, drie tot vier miljoen mensen zijn uit hun huizen verdreven en tienduizenden burgers zijn gemarteld, verdwenen of ontvoerd.

2.1 Strijdende partijen

Het conflict in Colombia is – kort gezegd – een conflict tussen voornamelijk guerrillagroeperingen en paramilitaire organisaties. De achterliggende reden voor het conflict is de economische achterstand en ongelijkheid in het land. In Colombia heeft een kleine groep grote boeren of drugshandelaren veel geld. De rest heeft weinig. De politieke partijen die de regering vormen in Colombia houden deze ongelijke verdeling van het geld in stand.

Het Nationaal Front

Nadat Colombia succesvol onafhankelijk werd van Spanje bleef er toch tussen 1850 en 1950 veel politiek conflict. Dit conflict werd uitgevochten tussen de Liberale Partij en de Conservatieve Partij. De Conservatieve partij wilde graag een sterke centrale regering in samenwerking met de Rooms Katholieke Kerk. De kerk zou samen met de regering bepalen wie mochten stemmen, wat er op school geleerd werd etc. De Liberale partij wilde juist een decentrale regering. Hierdoor zou het land niet vanuit één centrale plek bestuurd worden, maar iedere provincie of stad zou zijn eigen bestuur hebben. Om de beurt kwamen door verkiezingen de Conservatieven

en de Liberalen aan de macht. In die tijd was er veel geweld. In 1958 besloten beide partijen om de macht te delen in de regering en vormden zij het 'Nationaal Front'. Maar andere partijen, zoals de communistische partij, werden hierdoor uitgesloten. Daardoor bleven er spanningen bestaan onder de bevolking. Omdat mensen verschillende economische belangen hadden, waren ze ook politiek verdeeld. Grote verschillen tussen arm en rijk bleven alsnog bestaan in Colombia.

Guerrillagroeperingen

Steeds groter wordende liberale en communistische guerrillagroeperingen bleven actief. Een guerrillagroepering is een kleine groep gewapende burgers die onverwachte korte aanvallen plegen en zich snel weer uit de voeten maken. Zo blijven ze mobieler dan grote logge legers. De liberale bewegingen vochten vooral tegen de regering. De communistische beweging streed tegen de grote landeigenaren. Communisten zijn namelijk van mening dat iedereen een gelijk aandeel moet krijgen in de rijkdom van een land. Op hun beurt voelden de landeigenaren zich aangevallen en richtten hun eigen gewapende groeperingen op, die veelal samenwerkten met het reguliere leger, de zogenaamde paramilitairen. Na onderhandelingen met de regering in de jaren '60 stopten de meeste liberale bewegingen met vechten. De communistische guerrillagroeperingen streden door.

2. Conflict in Colombia

.....

FARC en ELN

De belangrijkste linkse guerrillagroeperingen zijn de FARC en de ELN. FARC is een afkorting van Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia. Dit is Spaans en betekent Revolutionaire Strijdkrachten van Colombia. De ELN is een afkorting van Ejército de Liberación Nacional en betekent Nationaal Bevrijdingsleger.

Beide vertegenwoordigen het arme deel van de bevolking en strijden tegen de rijken van Colombia. Ook zijn ELN en FARC tegen Amerikaanse invloeden in Colombia, de privatisering van nationale bronnen (zoals olie en goud), de vestiging van multinationals en het geweld door veiligheidstroepen en vooral door paramilitairen. In sommige gebieden in Colombia werken beide groeperingen nauw samen, terwijl in andere delen van het land zij haaks tegenover elkaar staan. Beide partijen hebben namelijk een andere oorsprong. FARC is ontstaan uit een groep kleine boeren met een marxistisch ideaal. Iedereen moet een gelijk aandeel krijgen in de rijkdom van het land. De ELN hebben een marxistisch maar ook een godsdienstig ideaal. Het laatste betekent dat de ELN erin gelooft dat ieder gelovig mens vrij moet zijn van onrechtvaardige economische, politieke en sociale omstandigheden.

In 2001 had de FARC nog 16.000 leden. Acht jaar later was dat nog de helft, veel soldaten zijn gedeserteerd. De ELN heeft door de aanvallen van paramilitaries en de concurrentie met de FARC veel leden verloren. Zij hebben momenteel rond de 3.000 leden. Beide groeperingen worden gefinancierd door losgeld uit ontvoeringen van rijke Colombianen of politici en door belastingen die door de bevolking

worden betaald in ruil voor bescherming. Maar hun grootste bron van inkomsten is de drugshandel. De ELN houdt zich daarnaast ook bezig met aanvallen op locaties waar olie gewonnen wordt.

De FARC en de ELN zijn voornamelijk actief op het platteland en in de oerwouden van Colombia. Sinds 1970 vechten ze steeds vaker in de stad tegen het leger. Door hun samenwerking met de drugshandelaren hebben de guerrillagroeperingen steeds meer invloed in de steden.

Paramilitairen / AUC

In 1960 zette het Colombiaanse leger wettelijk toegestane gewapende milities op. Deze paramilitairen werden gesteund door grootgrondbezitters die een instrument erin zagen om kleine boeren te verdrijven van hun grond en politieke tegenstanders uit te weg te ruimen. Zij probeerden de banden tussen burgers en de guerrillagroeperingen te verbreken.

.....

2. Conflict in Colombia

De paramilitairen zijn nu verantwoordelijk voor 80% van de mensenrechtenschendingen in Colombia. Ze moorden en martelen vooral linkse tegenstanders, leraren, vakbondsleden, politici, journalisten, boeren en mensenrechtenactivisten. In 1997 richtten ze de AUC op. De AUC is een vereniging van paramilitaire groeperingen met als doel het beschermen van het huidige economische systeem en de staat, dit alles met behulp van (gestolen) wapens van het Colombiaanse leger.

2.2 Vredesproces

Vanaf 1980 zijn er verschillende vredesonderhandelingen geweest waardoor het geweld enigszins afnam. Maar in de meeste gevallen liepen de vredesonderhandelingen tot niets uit omdat de partijen het niet met elkaar eens konden worden.

De leider van de FARC gaf aan dat zij nog steeds geloven in een politieke oplossing. De FARC eist dan dat Colombia alle gevangen guerrillastrijders weer vrij laat. De Colombiaanse regering is juist van oordeel dat de FARC eerst al zijn gevangenen moet vrij laten. Geen enkele partij is tot nu toe bereid geweest de eerste stap te zetten.

2.3 Betrokkenheid kinderen in het conflict

In Colombia worden veel kinderen overgehaald mee te vechten met name aan de kant van de guerrillalegers. Door de armoede, het gebrek aan toekomstperspectief en de voortdurende confrontatie met geweld, zijn de kinderen een makkelijke prooi. Colombia heeft bijna het grootste aantal minderjarige strijdkrachten ter wereld. Hun gemiddelde leeftijd is slechts 12 jaar. Volgens de VN worden er kinderen

in Colombia vermoord, verminkt, gemarteld, gerekruteerd en ontvoerd. Dagelijks sterven zeven kinderen als gevolg van het conflict. Bij meisjes is er vaak ook sprake van seksueel geweld. Tussen de 20.000 en 35.000 kinderen werken gedwongen in de prostitutie.

Cijfers

Goed nieuws is dat het aantal ontvoeringen sinds het jaar 2000 drastisch is verlaagd. In 2000 waren er nog ongeveer 3.750 ontvoeringen. In 2005 is dit aantal verlaagd naar ongeveer 750 ontvoeringen. Schokkend blijft het aantal ingezette kindsoldaten in het conflict. Naar schatting worden namelijk tussen de 11.000 en 15.000 kinderen in het conflict ingezet. Meer dan 280.000 mensen zijn in 2010 als gevolg van het conflict ontheemd. Zij zijn gevlucht binnen het land, bijvoorbeeld van het platteland naar de stad. In totaal zijn er naar schatting tussen 3 en 5 miljoen mensen ontheemd (zie ook 2.5).

2.4 De mensenrechtensituatie in Colombia

De burgerbevolking, vooral op het platteland en in arme wijken in steden, leed in 2010 nog steeds het meest onder het langdurige gewapende conflict. Guerrillagroeperingen, paramilitairen en de veiligheidstroepen waren verantwoordelijk voor ernstige mensenrechtenschendingen. President Juan Manuel Santos, die in augustus 2010 aantrad, nam in tegenstelling tot de vorige regering een minder vijandige houding aan tegenover mensenrechtenverdedigers. De nieuwe regering presenteerde een wet voor 'schadeloosstelling van slachtoffers en de teruggave van land'. Volgens de regering zou deze wet slachtoffers van

2. Conflict in Colombia

mensenrechtenschendingen helpen. Organisaties van slachtoffers en mensenrechtenorganisaties hadden echter hun bedenkingen over de wet. Mensen die campagne voerden voor de teruggave van land dat hun was afgenomen vooral door paramilitaire groeperingen, liepen het grootste gevaar. Ook mensenrechtenverdedigers, rechters, advocaten, openbaar aanklagers, getuigen, slachtoffers en hun familieleden die betrokken waren bij strafzaken werden bedreigd en gedood. De strijdende partijen maakten zich ook schuldig aan seksueel misbruik van vrouwen. Vele vrouwelijke activisten die ontheemde vrouwen proberen te helpen werden bedreigd. Bron: Amnesty's jaarboek 2011 over Colombia (situatie 2010) en lesbrieff 'Vechten voor Vrede' van Amnesty Educatie.

2.5 Ontheemding

Ontheemden zijn vluchtelingen binnen het eigen land. Vluchtelingen vertrekken naar een ander land omdat ze gevaar lopen in het land waar ze wonen. Ontheemden vluchten ook voor gevaar maar verlaten het eigen land niet. In het woord 'ontheemd' zit het woord 'heem' wat 'thuis' betekent. Als je ontheemd bent, ben je niet meer thuis.

Weg van huis

Door al het geweld op het platteland vluchten veel mensen naar de stad om te proberen daar een veilig leven op te bouwen. Als ze eenmaal in de stad aankomen, blijken daar weinig kansen voor hen te zijn. Ze hebben er weinig contacten, geen toegang tot medische zorg en hebben last van depressies door al het leed dat ze hebben meegemaakt op het platteland. Zo komt het dat er na een tijd weer

veel vluchtelingen in de stad terugkeren naar het platteland. Alleen 'thuis' voelen ze zich er niet meer. Lees hieronder de persoonlijke verhalen van mensen die vluchten van het platteland, leven in de stad en terugkeren naar het platteland.

(Bron: Rapport Artsen zonder Grenzen')

Persoonlijke verhalen

I Leven op het platteland: constante bedreigingen

'Voordat Artsen zonder Grenzen hier kwam, moesten we naar de kliniek in Carepa verder weg, maar we gingen alleen als we genoeg geld hadden. Als we geen geld hadden gingen we niet.. we bleven dan met onze pijn thuis.'

-vrouw (20)

II Leven in de misère van de sloppenwijken

'Ze kijken naar ons alsof we het schuim der aarde zijn. Ontheemd zijn is een brandmerk: een stempel waar je nooit meer af komt... Ze kijken naar ons alsof we slechte mensen zijn. Alsof ze zeggen: "Wie

2. Conflict in Colombia

.....

weet bij welke [gewapende] groepen ze horen.” En het omgekeerde is juist het geval: we moeten blijven vluchten om niet met die groepen geassocieerd te worden.’

-moeder in sloppenwijk

Ik wil hier niet meer leven. Gisteren, toen het leger die twee mannen op de motor doodde toen ze niet stopten voor de wegversperring, wisten we dat er problemen kwamen. Gisteravond hebben ze de elektriciteit afgesloten. Dat doen ze altijd wanneer zulke dingen gebeuren. Ik ben bang, want meestal nadat ze dit doen vallen de guerrillas het leger aan in de stad, en als er soldaten gedood worden dan weet je niet wat er met ons zal gebeuren.

-Jonge man die in een sloppenwijk woont

III: Terug naar huis is terug naar niets

‘We zijn hier nu een jaar en het gaat nog altijd niet goed met ons. Als de honden ‘s nachts blaffen, staat mijn man op en gaat hij buiten op de patio zitten om te zien of er iemand aankomt. We slapen meer nachten niet dan wel. Hoe kun je de dingen die je hebt gezien, alle mensen die zijn gedood, vergeten? Ik kan alleen de slaap vatten als ik naar een andere plek ga. Hier leven is een nachtmerrie. De mensen zeggen dat zij [de gewapende groepen] terug zullen komen.’

-vrouw, na haar terugkeer

.....

3. Bronnen

.....

Bronnen en links voor meer informatie

www.amnesty.nl

www.amnesty.nl/landenpagina

www.amnesty.nl/encyclopedie

Rapport Artsen zonder grenzen.

www.kinderrechten.nl

www.conflictenteller.nl

www.warchild.nl

www.amnesty.nl

www.wereldomroep.nl

www.ad.nl

.....

4. Kinderrechten

Kinderen zijn mensen. En mensen hebben rechten. Deze zijn vastgelegd in een afspraak tussen landen: de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Speciaal voor kinderen zijn er daarnaast nog rechten vastgelegd in het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind. Het verdrag bestaat uit 54 artikelen, met rechten en plichten van kinderen, ouders en regeringen. Welke rechten en plichten zijn dat? Hieronder zie je een aantal belangrijke artikelen uit het Verdrag.

Artikel 6

Ieder kind heeft recht op leven. Regeringen moeten ervoor zorgen dat kinderen zo goed mogelijk kunnen overleven en zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen.

Artikel 12

Wanneer er maatregelen worden gemaakt die met kinderen te maken hebben, moet aan kinderen gevraagd worden wat zij er zelf van vinden.

Artikel 18

Ouders moeten hun kinderen goed opvoeden. De regering moet erop letten dat ouders kinderen niet mishandelen.

Artikel 19

Regeringen moeten ervoor zorgen dat kinderen beschermd worden tegen lichamelijk of geestelijk geweld, verwaarlozing, verwondingen of (seksueel) misbruik.

Artikel 20

Kinderen die tijdelijk of voor altijd niet meer bij hun familie kunnen wonen (bijvoorbeeld omdat ze geen ouders meer hebben), hebben recht op speciale bescherming en hulp.

Artikel 22

Kinderen die vluchteling zijn, hebben recht op speciale bescherming.

Artikel 24

Alle kinderen hebben recht op hulp wanneer ze ziek zijn.

Artikel 25

Kinderen die verzorgd worden (bijvoorbeeld in een ziekenhuis) hebben er recht op dat van tijd tot tijd wordt bekeken of de behandeling die ze krijgen wel de beste behandeling voor hen is.

Artikel 27

Een kind heeft recht op een manier van leven waardoor het normaal kan groeien en zich kan ontwikkelen.

Artikel 28

Een kind heeft recht op (gratis) onderwijs.

Artikel 31

Een kind heeft recht op vrije tijd. Een kind heeft recht om te spelen en deel te nemen aan activiteiten die bestemd zijn voor kinderen.

Artikel 32

Kinderarbeid is verboden.

Artikel 34

Kinderen moeten beschermd worden tegen seksueel misbruik (ze mogen geen prostituee zijn).

Artikel 35

Het is verboden kinderen te ontvoeren, verkopen of verhandelen.

Artikel 36

Regeringen zullen kinderen ook beschermen tegen iedere andere vorm van uitbuiting of mishandeling.

Artikel 38

Kinderen moeten beschermd worden tegen oorlogsgeweld. Kinderen jonger dan vijftien jaar mogen niet in militaire dienst.

Amnesty International

Amnesty International

Amnesty International streeft naar een wereld waarin iedereen alle rechten geniet die zijn vastgelegd in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en andere internationale mensenrechteninstrumenten. In navolging van deze visie is het de missie van Amnesty International om onderzoek te doen en actie te voeren gericht op het voorkomen en beëindigen van ernstige schendingen van deze rechten.

Movies that Matter

Movies that Matter

Movies that Matter is een internationaal expertisecentrum op het gebied van film en mensenrechten. Het organiseert het jaarlijkse Movies that Matter Festival in Den Haag en een maandelijks film- en debatprogramma in tien Nederlandse filmtheaters en speciale internationale vertoningen. Movies that Matter is er ook voor scholen! Wij helpen films uit te zoeken wanneer u specifieke onderwerpen op school wilt behandelen, geven filmadvies voor verschillende niveaus en leeftijden, en helpen u de vertoning mogelijk te maken. Indien gewenst kunnen we u ook aan interessante gastsprekers of workshops helpen, of zelfs een compleet School Film Festival organiseren. Movies that Matter @ school richt zich in eerste instantie op (alle niveaus van) het voortgezet onderwijs. Voor het primair onderwijs zijn enkele titels beschikbaar.

Colofon

Redactie

Masja Horn (auteur)

Boudewijn Korsmit (redacteur)

Ontwerp

Sazza

Vormgeving

Gezamenlijk Corvee

Movies that Matter Educatie

Margreet Cornelius (productie)

Sabrine Pouwels (didactiek)

Mirjam van Campen (projectcoördinatie)

Movies that Matter

Postbus 1968

1000 BZ Amsterdam

www.moviesthatmatter.nl

tel. (020) 77 33 624

educatie@moviesthatmatter.nl

Deze lesbrief is alleen te gebruiken voor educatieve doeleinden.

